

PALOMA-podcast Erfan Mirzai

Äänitteen kesto: 20 minuuttia

Litterointimerkinnot

K: haastattelija

V: vastaaja

sa- sana jää kesken

(sana) epävarmasti kuultu jakso puheessa tai epävarmasti tunnistettu puhuja

(-) sana, josta ei saatu selvää

(--) useampia sanoja, joista ei saatu selvää

, . ? : kieliopin mukainen välimerkki tai alle 10 sekunnin tauko puheessa

K: Me keskustellaan tänään Efran (Mirzan) [0:02] kanssa. Hän on 21-vuotias opiskelija, ja hän tekee kaksoistutkintoa tällä hetkellä. Sä oot tullu Suomeen Afganistanista. Minkä ikänen sä olit, kun sä tulit Suomeen?

V: Mä olin 13-vuotias silloin.

K: Olitpa sä nuori, ja sä tuli tänne yksin?

V: Joo.

K: Millasta oli tulla Suomeen?

V: Se oli semmonen shokki, kulttuurishokki, ja sit kun näkee uuden maan, ja sit ku vielä se talvi oli, niin se pisti vähän miettimään, että missä oikein on. Toisaalta oli hyvä olo, ja toisaalta ei ollut. Oli innoissaan, ku näkee uutta maata, mihin on tullut, et näkee ihmisiä, et halusi lisää tietää tästä, missä onkin. Mutta sitten se huono puoli se, että ei tuntenut ketään ihmisiä, kun en tiennyt, miten lähtis ottaan kontaktii ihmisten kanssa. Ei osannu kieltä, ei tienny tästä kulttuurista mitään.

K: Sä olit siis 13-vuotias ja yksin isossa, suuressa, vieraassa kaupungissa, ja sun piti ilman mitään kieltä löytää joku paikka, minne mennä.

V: Kyllä. Mä osasin jonkun verran englantia, mä kysyin hei, vaikka where is the, vaikka police station, joku semmonen. Kun saavuin Malmiin, hain taas sit apua, et miten pääsisi sinne Malmin poliisiasemalle, niin sit löysin sitä helposti.

K: Miten poliisi otti sut vastaan?

V: Siellä oli paljon ihmisiä, ja itsekin taas mietin, et miten mä teen täs, kenelle mä meen puhuun, mitä pitäis sanoo, mut sit mä huomasin, et ihmiset lähtee hakee siitä joku vuoronumero, ja sitten mä tein, miten ihmisetkin siellä teki. Odotteli sitä, vuoronumero, ja istun siellä hetken ja sit kun tuli mun vuoroni, poliisi siinä kysy, et mikä asia, niin silloin mä kerroin siitä mun tilanteesta, et oon yksin täällä ja yritän hakea apua, et oon tässä ilman perhettä tällä hetkellä. Sen jälkeen mut siirrettiin toiseen tilaan ja mulle annettiin sellasii papereita omalla kielellä, jotain kysymyksiä. Niihin mä vastasin ja jouduin olla siellä monta tuntia, kunnes sit – ku oli kuitenkin talvi, pimeys tuli aika nopeesti, niin sen jälkeen iltapäivällä mut siirrettiin sinne perheryhmäkotiin.

K: Miltä se perheryhmäkotiin meneminen tuntui?

V: Mulle ei kerrottu, et minne mut viedään, niin aluks mä luulin, et viedäänks mut johonkin paikkaan, voiks mä olla tyytyväinen siitä, onks se luotettava, ihmiset siellä ympärillä. Et oli koko ajan sellanen jännitys ja stressi ja hyvä ja huono olo, siinä kaikki oli samassa ajassa tässä sisällä,

mut kuitenkin saavuin sinne perheryhmäkotiin, menin sisälle ja työntekijät otti hyvin vastaan ja näytti mulle sitä huonetta ja kaikkea, ja sit tilattiin ruokaa ja sit syötiin yhdessä. Mä muistan, kyl mä olin tosi, tosi väsynyt silloin, niin sit mä menin suoraan nukkumaan.

K: Kerro, millasii ne alkuajat täällä olivat?

V: Ensimmäisiä päiviä tai kuukausia meni ihan hyvin. Ku kuitenkin on uus kulttuuri, uus maa ja uusii ihmisii, niin on sitä – mitenhän sitä vois sanoo – sitä intohimoa ja sitä innoissaan odottaa näkee lisää ja lisää, mut sitte odotti sitä kesää, kun kesä oli tulossa, niin se oli kivaa.

K: Niinpä. Ja sit sä menit tietty kouluun?

V: Joo.

K: Okei. Millasta siel koulus oli?

V: Koulu oli, se oli ihan kivaa. Mulla oli itelleni taas jännä lähteä aloittaa se koulu suomalaisten kanssa. Mä muistan, kaikki luokkakaverit oli kanssa innoissaan, koska opettaja oli kertonu heille, et tällanen poika on tulossa teijän luokkaan, ja se oli varmaan kertonu vähän, et se ei osaa suomen kieltä ja se on maahanmuuttaja. Et heilläkin kanssa oli sitä jännitystä varmaan, mä uskoisin. Luokkalaiset, muistan sen, ne ei hirveest uskaltanu tulla puhuun, ja mullakaan ei ollu sitä uskaltamista, ku ei oo sitä suomen kieltä vielä oppinut siihen mennessä, mut asiat aina lähti – mä muistan, mul oli tosi mukava ja tosi hyvä opettaja. Hän otti tosi hyvin vastaan, ja sen takia ehkä tää johtuukin siitä, et periaattees tuntui enemmän turvallisuutta, et hyvä olla. Et mä oon tosi onnellinen siitä, et sain tutustua häneen ja olla hänen luokassa.

K: Tosi hienoo kuulla, et sä kohtasit sellasen opettajat, sil oli varmaan iso merkitys. Mitä sä opit silt opettajalt?

V: Opin häneltä sitä kunnioittamista kaikista eniten. Et hän opetti sitä – ei sillai kertonu suoraan mulle sitä, et tätä asiaa tehdään näin ja näin, niin hänen käytöksen mukaan otin jotenkin mallii

kaikkeen, mitä tehtiin siinä luokas tai koulussa tai koulun ulkopuolella, et miten pitää olla, miten ottaa yhteyttä tai kontaktii luokkalaisten kanssa tai muitten opettajien kanssa ja miten kannattaa ylipäätänsä, milloin pitää puhuu ja kaikkee.

K: Ja mitkä asiat sit taas oli haastavii siin alussa?

V: Kieli oli tietenkin ensimmäinen, mikä tulee mieleen. Se oikeestaan vei aikaa, ku pystyi puhua kaikkien kanssa. Ja sit se kulttuuri, talvi, pimeys – näihin oli tosi, tosi vaikee sopeutua. Ja tuntui välillä siltä, että yleensä yritin vaikka ilmaista tunteita tai jonkun asian jollekin suomalaiselle, koulussa tai sitten perheryhmäkodissa, missä mä asuin pitkään, niin tuntui siltä, et – miten sitä pystyis sanoo suomeksi, vaikee selittää, mut musta tuntui, et muut ei ymmärrä, mitä tunteita mulla on ja mitä mä kaipaen, niin sitä ehkä. Se vaan johtu tästä kulttuurista mun mielestä.

K: Okei. Niin, ja sit ihmisten on varmaan ollu tosi vaikee ymmärtää ja samaistua siihen kaikkeen, mitä sä oot kokenu – mä voisin kuvitella. Oliko sul sit kuitenkin joku aikuinen, joka ois voinu ymmärtää sua?

V: Siellä perheryhmäkodissa, missä mä asuin, oli sellanen ihminen, joka huomasi sen heti, et ymmärtää kaikkee, mitä mä sanoin. Hän ymmärtää sen tosi hyvin ja osaa tosi hyvin lohduttaa mua. Just sitä tuntea, mitä mä kaipasin, mä sain hänen kautta. Et just vaikka juttelemisen kautta, ja itsellekin tuli, kun olin just sillo nuori ja aina kun oli siellä kotona, ja heti kun huomasi, et sama ihminen on töissä, niin tuli semmonen hyvä olo, että halusin heti päästä keskusteluun ja puhuu hänen kanssaan.

K: Tosi kiva kuulla. Mitä sä aattelet nyt tällä hetkellä, et mitkä asiat autto sua parhaiten sopeutumaan?

V: Eniten mua auttoi Suomessa, täytyy sanoo se, että itse halusin sitä ja panostin siihen tosi paljon, mutta ne asiat, mitkä auttoi mua tässä, on koulu tietenkin – ensimmäinen asia, mitä tulee mieleen. Ja sitten läheiset ihmiset, työntekijät siellä perheryhmäkodissa, ne auttoi. Suomalaiset kaverit, mitä pikkuhiljaa mä sain vaikka koulussa tai harrastuksissa, ja sitten

pikkuhiljaa heidän perhe alkoi pitää yhteyttä. Mä muistan ensimmäinen kerran, kun meillä pidettiin joku joulujuhla siellä ala-asteella, jonkun kaverin äiti, mä en edes tuntenu, hän toi mulle lahjan, jonkun kirjan, ja pyysi mut heidän luokseen syömään. Vaikkei itsellä ollu sitä rohkeus mennä sinne, enkä edes ollu vielä tutustunu niin hyvin sen pojan kanssakaan. Tämmöset asiat pikkuhiljaa auttoi sopeutua, et näkee, mimmosta on suomalaisessa kulttuurissa. Et ihan tämmöset asiat, ne on auttanu sopeutua. Niitä on ollu tosi paljon.

K: Elikkä ku sä oot osallistunu ihmisten tavalliseen elämään täällä Suomessa, niin silloin sä oot oppinu eniten – kun sä oot ollu osallisena. Onks sulla muuten jotain suomalaisen kulttuuriin liittyvää tapaa tai jotain asiaa, mikä on tullu sulle tärkeeks?

V: Ainakin sen, että kaks ihminen ku puhuu samaan aikaan, niin ei hyppäis siihe puheen keskeen, niin sen on oppinu, et pitää odottaa, ja sit ku on loppunu, sitten alkaa vasta sanoo sitä, ilmaista sitä ajatusta. Toinen se, et noudattais sääntöjä, antais sitä rauhallisuutta kaikille, sitä hiljaisuutta, mitä kaikilla on oikeus. Ihan tämmöstä perustapoja, mitä suomalaisetkin käyttää, on niitä oppinu tässä.

K: Arvostatko sä jotain tapaa erityisesti?

V: Se, että kun annetaan rauhaa. Et ei yritetä liikaa puuttua jonkun ihmisen asioihin. Et annetaan hänen olla yksin. Varsinkin julkisissa paikoissa, kun ollaan vaikka metrossa tai bussissa, niin annetaan sitä hiljaisuutta. Se on ehkä hyvä.

K: Onks sul täällä jotain erityisen tärkeitä ihmisiä?

V: Kaverit on mulla kaikista tällä hetkellä tärkeitä, mihin luotan ja saan hyvä olo siinä heidän kanssa.

K: Entä onko sulla suomalaisia kavereita?

V: Mulla ei oo vielä hyvää suomalaisia kavereita, sillai hyvää, jonka kanssa vietetään paljon aikaa ja on tekemisissä. Mut on mulla niitä ihan hyviä, kenen kanssa mä pidän yhteyttä välillä koulussa tai koulun ulkopuolel, mut niitä ei oo hirveesti.

K: Joskushan se kavereus voi syventyy ystävyudeksi. Toivotaan, et silleen käy. Entä ooksä kokenu ulkopuolisuuden tunnetta täällä Suomessa?

V: Joo, siis yksinäisyyttä oon kokenu, varsinkin erityisesti siitä lähtien, kun on muuttanu pois perheryhmäkodista ja muuttanu Espooseen. Se oli vuonna 2014. Et siitä eteenpäin oon huomannu tätä yksinäisyyttä tosi, tosi paljon, ja koen sitä, et sitä on koko ajan tässä mukana. Se ei lopu ikinä, kunnes perustaa perhettä tai sit on perheen kanssa, niin silloin on eri asia. Mut tällä hetkellä koen, et sitä on mulla mukana koko ajan. Välillä se unohtuu hetkeksi, ja välillä taas se palaa. Mut sitte yks asia, mitä on tässä auttanu, yksinäisyydessä, on jonkun verran se, että tässä ajan mukana, kaheksan vuoden aikana, itse on hyväksynyt tässä sisällä, että mä elän tässä maassa yksin, niin mun on pakko hyväksyä tätä asiaa. Ja sitä ei pysty hyväksymään heti, siihen menee tosi pitkän aika. Kun hyväksyt sen asian, niin sen jälkeen sun on helppo lähtee liikkeelle ja saada itse motivoitumaan muihin asioihin, keskittyy vaikka kouluun, kavereiden kaa, töihin ja niin poispäin.

K: Sä oot kyl ajatellu tosi syvällisesti näitä asioita. Liittyyks toho yksinäisyyteen sellanen olo, et tulee kohdelluksi jotenkin eri tavalla? Siis jotenkin silleen vaikka enemmän turvapaikanhakijana tai pakolaisena kuin ihan vain Erfanina?

V: On ollu niitä kohtia tai hetkiä, missä on otettu huomioon yksilöllisesti, mut on niitäkin ollu jossain, mitä on nähnyt turvapaikanhakijana, maahanmuuttajana, sen mukaan katotaan, vieläkin.

K: Eli vieläkin katsotaan sen mukaan?

V: Joo, toi on semmonen asia, vaikka on tässä kaheksan vuoten asunu Suomessa ja on elänyt tässä kulttuurissa ja yhteiskunnassa tosi pitkään, ja omasta mielestä kyllä aina yrittäny

parhaansa toimia tän kulttuurin mukaan niin paljon kuin mahdollista, ja omasta mielestä onnistu aika hyvin siinä, mutta silti se näkökulma on vieläkin, musta tuntuu, et erityisesti nyt koulussa, kun opettajien kans on jutellu, tuntu jotenkin, et se näkökulma on vieläkin sieltä ylhäältä, että ylhäältä vielä jotenkin katotaan alaspäin, et ei samalla kohdalla. Sitä on vaan jotenkin huomannu ja kokenut ja tullut semmonen fiilis, että on näin. Toi on mun mielestä jotenkin, ei oo kovin hyvä asia. Ja sit mietin toisaalta sen, et jos on sellasia maahanmuuttajia, jotka halua kovasti olla mukana ja päästä mukaan tähän yhteiskuntaan, niin jos niitten kohtaan tulee tällasia kohtaamisia, niin en mä usko, et hän kovin paljon tulis kestämään tätä ja olisi sama motivaatio kuin alussa.

K: Se on kyl totta. Se on niin tärkeetä, et sitä kokee olevansa osa tätä yhteiskuntaa. Sä oot kyl kohdannu tosi paljon haasteita. Mistä sä oot saanu voimaan, mitkä asiat auttaa sua jaksamaan?

V: Nää asiat, jotka tekee onnelliseksi tällä hetkellä, on se, että kun nää sitä maailmassa, mitä tapahtuu, nyt varsinkin Lähi-itän maissa, kun kaikki asioita on päällä, sotaa ja niin poispäin, niin sit kun miettii omaa tilannetta - vaikka ei oo sillai läheisiä lähellä ja perhettä ja niin poispäin, mut toisaalta kun miettii, on turvallisessa maassa ja pystyy opiskelee ja toteuttaa niitä unelmia tai haaveita, mitä on mielessä. Et onnellinen tässä aina.

K: Millasii haaveita sul on?

V: Mä toivoisin joskus, jos pääsisin opiskelee vaikka kansainvälistä politiikkaa, niin sitä kautta sit pääsis auttamaan niitä ihmisiä, jotka tällä hetkellä ei saa vieläkkään heidän tasa-arvo-oikeuksia, mitä heillä pitäis olla, niin niitä auttais. Toivoisin sitä, että olisi sellainen korkea koulutustaso ja sitä kautta pystyis auttaa ihmisiä ja myös niitä ihmisiä, jotka on yksinäisiä, olis nyt kantasuomalainen tai maahanmuuttaja, niin niit auttais oman kokemuksen kautta. Se olis semmonen haave, mikä mul on täl hetkellä.

K: Mä oon kuullu, et sä oot auttanu toisia nuoria, jotka on tulleet tänne turvapaikanhakijoina. Voiks sä kertoa siitä, miten sä oot heitä auttanu?

V: Sillo kun joskus mä pääsin itse työskentelemään sellases paikas, missä mä oon itse asunut joskus, niin siel on ollu sellasia nuoria, jotka on mun ikäsenä tullu Suomeen ja heidän tausta on aika lähellä itselläni, mitä on ollu, niin sen takia mun on tosi hyvin, hyvin ymmärrystä siitä, et millasta tilanteita heillä on tällä hetkellä, ja sen takia aina kun nään niitä nuoria, jotka on tullu mun jälkeen Suomeen tai lähiaikoina, niin niiden kanssa sit kun alan jutteleen, niin kerron omasta kokemuksesta, että itsellä on ollu sama prosessi tässä kuin heillä on tällä hetkellä, et oon tullu läpi tätä prosessii jo pitkään. Kerron siitä omasta kokemuksesta, menneisyydestäni ja kerron kaikista virheistä ja hyvistä asioista, mitä on tullut tässä elämän aikana. Et yritän sit samalla vaikka neuvookiin jotain, antaa vinkkiä, miten sitten kannattaa olla tässä maassa.

K: Kiitos tosi paljon, Erfan, siitä, et se oot jakanu sun kokemuksia ja sä oot tuonu pintaan tosi tärkeitä asioita. Onko sul viel jotain, mitä sä haluaisit sanoo lopuks?

V: Mä mietin tätä asiaa ennen kuin tulin tänne, niin mä haluan kertoa kahesta asiasta. Ykkösasia on se, että mä toivoisin, että suomalaiset ottais enemmän roolia ja vastuuta tai velvollisuutta, kun on tällanen maahanmuuttaja on saapunu maahan, jolla ei oo ketään tai mitään, niin autettais niin paljo kuin mahdollista ja annettais sitä tietoo, infoa ja kaikkee, et hän perehdyttää hyvin, koska se on tosi, tosi tärkeä. Se on, mitä toivoisin. Toinen asia, mitä mä toivoisin, on, että kasvais suomalaisten yhteiskunnassa, tai kulttuurissa ehkä enemmän, sitä lämpöä kaikissa perheissä ja ihmisten välissä, ihan sama, kaikissa paikoissa kasvais sitä lämpöä, jotta ihmiset ei enää olis kauko toisista ja ei olis niitä niin yksinäisiä. Sitä lämpöä haluisin, et kasvais tässä yhteiskunnassa kaikille ihmisille.

K: Kiitos.

V: Kiitos.